

מחנה גיבור מסמל את המדינה כולה. הפשלה אינה רק צבאית

מחנות הגלשן

דבר מובן מאליו, אם מסתכלים בצד השני. הפעולה המסיימת הזאת בוצעה עלי ידי אירגונו של אחמר ג'יבריל, "החזית העממית לשיחרור פלסטין" — המפקדה הכללית.

אירגונו זה פרש בשעתו מן "החזית העממית לשיחרור פלסטין" של ג'ורג' חבש, שלא נראה לג'יבריל די קיצוני. ג'יבריל, ששירת כקצין בצבא הסורי, הוא כליכולו זרוע של הצבא הסורי. אין הוא שייך לאש"ף. הוא היה תוריהנית של ההתקפה הצבאית הסורית על כוחות אש"ף בטרפול, בצפון לבנון, בסוף 1983, שמטרתה היתה להרוג את יאסר ערפאת ואנשיו. ערפאת עצמו מתייחס אל ג'יבריל כאל בוגד, ומסרב להכיר באירגונו ככאירגון פלסטיני אותנטי. הוא רואה בו כוח סורי, אנטיפלסטיני.

במושג האחרון של המועצה הפלסטינית, כאשר החזית העממית של חבש והחזית הרמקרטית של נאף חוותמה חזרו למסורות אש"ף, נשאר ג'יבריל בחוץ. הוא מבודד לגמרי, כמעט כמו אברנידאל, מתחרהו. על כן יש לכל פעולה של ג'יבריל מטרה לפגוע גם באש"ף, לצמצם את יוקרת ערפאת ואנשיו, להוכיח לפלסטינים כי הגיבורים האמיתיים הם חסידיו, בעליבריתו של תאפט' אל-אסד, גם פעולה זו נועדה לפאר את אסד ואת ג'יבריל, על חשבון ערפאת ושותפיו בצמרת אש"ף.

אולם אין ספק כי רובם העצום של הפלסטינים, בני כל הסיעות, ורוב הערבים בכלל, רואים באיש הגלשן גיבור לאומי, ומתגאים בעוזו ובהצלחתו. כך בדיוק זכו בשעתו לוחמי אצ"ל ולח"י באהדת רוב בנייהיישוב, גם בקרב החוגים שהתנגדו לחלוטין לאידאולוגיה שלהם.

רוב הפלסטינים הגיעו לכלל מסקנה כי "אין עם מי לדבר" בישראל, ש"הישראלים מבינים רק את שפת הכוח", שלא יהיה לעולם הסרסרשום צודק בלי "מאבק מזוין". מבחינה זו אין הם שונים מרוב הישראלים, המאמינים ש"אין עם מי לדבר" בצד הערבי, שהערבים "מבינים רק את שפת הכוח", ושיש לנקוט שיטות של "די ברזל".

לכן אין חשיבות מיוחדת לעובדה שפעולה מסוימת זו בוצעה על ידי ג'יבריל. היא יכולה היתה להיעשות גם על ידי כל אירגון פלסטיני אחר.

זוהי פעולה במילחמה מתמשכת. ואחמר ג'יבריל אינו המנהיג היחיד המגדל מתאבדים לפעולות המחר.

כפי שידוע כל מומחה למילחמה זעירה ("גרילה"), לפיגועים ולטרור — אי אפשר לחסל אותם, כל עוד הרוב הגדול של האוכלוסיה בצד השני תומך בהם.

צה"ל יכול לצמצם בהרבה את מוספר הפיגועים, אך לא למנוע אותם כליל. הוא יכול לצמצם את מוספר הקורבנות, לא למנוע אותם לגמרי.

ניתן לחסל מערכות כאלה רק בדרכים מדיניות. כאשר מציעים לעם השני פיתרון לאומי סביר, ורוב העם השני מקבל את הפיתרון הזה, הוא שם בעצמו קץ לאירגוני המחתרת. זה הוכח עשרות פעמים ברור האחרון בארצות השונות.

על כן דרוש פיתרון. גם על כן. **אולם ישראל רחוקה כיום מן השלום יותר מכפי שהיתה אי פעם.**

ראשיהממשלה, יצחק שמיר, חזר זה עתה מארצות-הברית, כשבפיו תרועת-ניצחון: ועידת-השלום הבינלאומית מתה בטרם נולדה. הצמרת האמריקאית הבטיחה לו שאין כל כוונה לפעול בכיוון זה.

ממילא אין עוד לממשלת-דגן כל אפשרות לפעול בכיוון כלשהו. שנת-הבחירות בארצות-הברית בשער, רונלד רגן מרכז את שארית כוחותיו הדלים במשאומתן עם ברית-המועצות על הטילים. מבחינה אמריקאית, אין מה לעשות עד ראשית 1989, כאשר תתחיל להתקסס הממשלה הבאה.

בישראל אין שמץ של סיכוי שיוזן משהו עד הבחירות שית-קיימו בסוף 1988. כפי שאומרים ראשיהליכוד וראשיהמערך כאחד, תימשך כהונתה של ממשלת-האחדות-הלאומית גם בארבע השנים הבאות. והשאלה היחידה שנותרה פתוחה היא מי יעמוד בראשה. בנג ריל.

ממשלת-אחדות היא ממשלת-קיפאון, בכל הנוגע לענייני השלום.

כך נראים הדברים ממעוף הגלשן. **המלחמה נמשכת, ושום סוף אינו נראה לעין.** כיום זוהי מלחמה זעירה. מעת לעת עלולה לפרוץ מלחמה גדולה.

הציבור בולו יודע זאת. אין הוא מצפה לשום חדשות טובות. לכן הוא היה מרוצה בליכוד כאשר שבתו אמצעייהתיקשורת. כמו שאומרים האמריקאים, "הוסרירידעות הוא ידיעה טובה".

ההרגשה של חוסר-מוצא יוצרת אדישות. אדישות יוצרת הונאה. **לכן דומה המדינה כולה למחנה, גיבורי.**

המחנה שנפגע היה שייך, במיקרה, לנח"ל. נוח לחבר מיקרה זה למיקרה הנח"לאים שנלכדו בלבנון, לפני חמש שנים, על ידי חולייה חובבנית של פת"ח, בנסיכות שלא הובררו עד היום לציבור.

זה נושא טוב למאמרים, אך אין בזה שום ממש. קשה להאמין כי דווקא יחידה אחת — הנח"ל — סוטה לחלוטין מכל הנורמות המקובלות הלכה למעשה בכל שאר יחידות צה"ל.

בקיצור: הפשלה הזאת מצביעה, בוודאי, על ליקויים די חמורים ונפוצים.

אני בטוח שגם הפעם צה"ל, יפיק לקחים ויסיק מסקנות, כפי שאוהבים לאמור. הנוהלים ישונו וישופרו, כמה קצינים יעופו (ולאו דווקא בגלשנים ממוזעים), רמת הפיקוד והביצוע תשתפר, ולוא לזמן-מה.

אם זאת תהיה התוצאה של הפיגוע הזה, הרי מן העז יצא גם מתוק.

אולם הבעיה אינה צבאית בלבד. **אם מבחינה מסויימת, מחנה, גיבורי** מהווה מעין אלגוריה, מעין מטאפורה, מעין סמל לאומי.

לאנשי גיבור לא היה חשק להתמודד עם ההתראה. הם נשארו אדישים מול פני הסכנה. רמת הפיקוד היתה ירודה. היתה התעלמות מן האוייב.

כל זה ניתן לאמור על מדינת-ישראל בכלל. הגיבורים עייפים. הגיבורים אדישים. **במחנה ליד קריית-שמונה. במדינה כולה.**

המדינה כולה אינה רוצה להתמודד עם העובדה הפשוטה שהמלחמה בין ישראל והעם הפלסטיני נמשכת.

די בכמה שבועות או חודשים בלא קרבות, בלא פיגועים דרמאטיים, כדי שתיווצר האשליה שנוצר מצב של שלום, שאפשר, לשכוח מכל הענייני.

עד שבא פיגוע כזה, או עד שפורצת מערכה חדשה, ולפתע מסתבר שהמלחמה נמשכת במלוא עוצמתה.

לפעמים דרוש אסון גדול כדי להחזיר את המדינה אל המציאות, כפי שקרה ביוסידיפורים. לפעמים די בפיגוע סנסציוני כזה.

אין שלום בלי שלום. זה נשמע אידיוטי. אבל יש צורך לחזור על כך בפה מלא. כשאין עושים שלום, אי אפשר לחיות בשלום. **ובלי שלום — אין ביטחון.**

אם האסון הכבד ביותר טומן בחובו צד חיובי כלשהו. הצעיר הפלסטיני, שעבר את גבול הצפון בגלשן ממוגע, הביא שכול לכמה בתים בישראל, ושילם על כך בחייו. **אך תוך כדי כך גם חשף מצב, הזועק לתיקון. יתכן שיביא להפקת לקחים.** ואיני מתכוון רק ללקחים המתבקשים במחנה גיבור.

גלל האופי הראמתי של פיגוע זה — הצורה המיוחדת שבה עבר התוקף את הגבול, שיטת-הביצוע של הפיגוע, וריכוז הנפגעים — יש חשש שמא יתייחסו אליו כאל חריג. אחרי הכל, כמה פעמים יכול אדם לעבור את הגבול בגלשן ולהרוג חיילים כה רבים?

אבל אין זו הגישה הנכונה למיקרה. **כי הפשלה בצפון מתחלקת לשני חלקים, שאין ביניהם קשר מהותי.**

הפשלה הראשונה: מעבר הגלשן מעל לגבול השמור ביותר של מדינת ישראל.

הפשלה השנייה: האירוע במחנה גיבור. **יש להפריד בין שני השלבים האלה.**

יכול אדם לעבור את הגבול בגלשן, ליפול ולהתרסק. יכול הגולש לנחות בשדה נידח, רחוק מכל יעד, ולהיהרג זמן רב לפני ביצוע פיגוע כלשהו.

יכול אדם לנחות בלב קריית-שמונה, להיפצע ולהילכד. **בכל המיקרים האלה לא היתה טיסת הגלשן מביאה להריגת ישראלים, ובכל זאת היתה נשארת בבחינת פשלה, מבחינת המערכת הישראלית.**

מפשלה זו יוסקו, מן הסתם, לקחים. איך למנוע בעתיד את מעבר הגבול בדרך זו? איך לשפר את המורייעין? איך לאתר את הגלשן בעודו באוויר? איך לייצר אותו?

אלה הן בעיות צבאיות-טכניות, ואני סומך על כוחות-הביטחון שימצאו את התשובות.

כמו בכל מילחמה, גם במלחמת הגבול הצפוני קיים מישחק מתמיד בין ההתקפה וההגנה, כשמרי פעם ממציא הצד התוקף שיטות חדשות למעבר הגבול, והצד המותקף ממציא ככל פעם דרכים לסיכולן.

חלק השני של הפעולה אינו קשור כלל בחלק הראשון.

לאירגוני-המחתרת הפלסטיניים השונים, יש בוודאי אלפי חברים בשטחים הכבושים, וגם חברים בישראל שבתחום הקו הירוק. לאלה יש כמויות מספיקות של רובי-קלאצ'קוב ועוזים. כדי לנסות לפגוע במחנה זה או אחר.

כפי שידע הצעיר שבא בגלשן, זוהי משימת-התאבדות. אם יימצאו מתאבדים כאלה ברמאללה או בחברון, בעזה או בחאד' יונים, הם יכולים לצאת לפעולה כזאת מבלי להורק לגלשן. זוהי המציאות של חיינו.

השאלה היא: האם מחנות-צה"ל מוכנים לנסיגות כאלה, העלולים להיעשות בכל עת, בכל מקום?

נח להתייחס אל הפשלה הצפונית כאילו יכולה היתה לקרות רק במחנה-גיבור. מפני שהיא קרתה במחנה-גיבור. זוהי שטות.

הש"ג בשער גיבור לא היה הש"ג היחיד בישראל שהיה מסתלק מן הבדוקה שלו, כשהיה שומע צורר של מיקלע בקירבתו. לא כל השניגמלים ברחבי צה"ל הם גיבורי-מלחמה נועזים, כשיא כושרם, הששים אלי קרב עם אנשי-קומנדו. (יתכן שכך נראה הדבר לש"ג המיסכן בשער גיבור).

מי שרוצה להאמין כי הגולש הגיע לגמרי במיקרה אל המחנה האחר בכל צה"ל שהוא מבורק, שאין בו פיקוד מתאים, שחייליו אינם בכוננות עילאית — שיאמין.

ההיגיון אומר שהמצב במחנה מסויים זה אינו שונה בעיקרו מן המצב במחנות רבים אחרים. ציניקן היה אומר: כרוב המחנות, אם לא בכולם.

אייאפשר לשמור על מחנות במצב של כוננות מעולה ומתמדת בעיתות של שלום-יחסי. קשה גם להביא חיילים לכך שיתייחסו ברצינות קיצונית לכל אחת מעשרות קריאות ההתראה המגיעות אליהם בחודשים ארוכים של שרות בגבול הצפוני. מכיוון שהרבה פקודות-התראה כאלה מתברות, מטבע הדברים, יש תמיד סכנה שהן יתקבלו באדישות.